

Izšla vsak četrtak zvečer. — Ured.

Prof. Albert Sič
Gradarska ul. 18
LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

NOVICE

za inozemstvo 25. L. Oglasi, za 1 mm
višine in širokosti 1 kolone (65 mm):
za trgovske in obrtne oglase 50 stot.,
za osmrtnice, zahvale, poslana, va-
bila L. 1'20, oglase denarnih za-
vodov L. 2'— Mali oglasi: 30 stot.
za besedo, najmanj L. 3'—

Poprava priimkov

V pričakovanju kraljevega odloka-zakona o spreminjanju neitalijanskih priimkov v obliki, ki naj bi bila čisto italijanska, so tukajš-italijanski dnevniki priobčili to-zadevne članke, kjer skušajo ute-meljiti ta odlok in kjer dajejo vladi navodila, kako naj se to iz-vrši. Po njihovem mnenju ni to nikaka novotarija, temveč je to samo upeljava starih oblik, kakor so se nekoč pisale ali glasile in katere so potem razni «fanatični duhovniki» pokvarili s tem, da so jim pridali razne slovanske konč-nice ali jih pa direktno prevedli na slovansko obliko. Pripisujejo torej vsem onim faktorjem, ki so uvedli namesto prejšnjega načina pisave v slovenščini in hrvaščini (takozvane bohoričice) nov način, takozvano gajico, zloben namen, da so hoteli na ta način poslove-niti «italijansko» plemo samo na zunaj, da so pa ti ljudje ostali vz-lie vsemu temu dobri italijani.

Kdor ve, da se je moralo v prejš-njih časih za spremembo priimka uradno zaprositi, in da so bile v vse važnejših mestih oblasti, ki gotovo niso šle na roko našemu slovenskemu ljudstvu, temu pač ne bo težko ugotoviti, da se je po-večini vršilo ravno narobe, to se pravi, da so spreminjali slovan-sko pisavo slovanskih priimkov v italijansko obliko. Slovanski du-hovniki pa, katerih naloga je bila da v župniščih vodijo krstne in mrljske knjige in da dajo vse to na razpolago raznim državnim ob-lastvom v njihovo uporabo, so pač storili samo svojo dolžnost, ako so uvedli po letu 1835, ko je Lju-devit Gaj v Zagrebu predlagal ta-kozvano gajico, novo pisavo, ka-tero je tudi oblast priznala. Ko je Primož Trubar v 16. stol. spisal prvo slovensko knjigo, se je v pi-savi držal predvsem nemškega pravopisa, ki je pozneje nekoliko preuredil in poenostavil ter mu dal enotno obliko Bohorič. Ta pi-sava je bila v rabi do začetka 19. stoletja. Pri Hrvatih je bil pokret približno podoben. V začetku 19. stol. so razni možje uvideli, da je ta pisava nerodna in so začeli is-kati način, kako bi jo spremenili.

Preuredila se je kot smo že ome-nili po predlogu Gaja. «Piccolo» pravi, da je bila pač to zadevo dveh narodov slovenskega in hr-vatskega, katera prebivata onkraj Snežnika in ako so nastale trenot-ne zmešnjave, je bila to edinole njuna zadeva. Ali pa mogoče to-stran Snežnika ne prebivajo Slo-vani? In ako prebivajo, ali so dru-gačnega kova, drugega plemena ali kaj? Ali mogoče govorijo ti Slovani tostran Snežnika kak drug slovanski jezik, kakor ona dva naroda slovenski ali hrvaški, ki prebivata onkraj Snežnika? Kdor bi to hotel trditi, kar smo sedaj naznačili v teh vprašanjih, bi s tem samo dokazal popolno neznanje dejanskih razmer. Če smo torej v narodnem oziru isti ljudje, kakor oni onkraj Snežnika, potem je vendar naša dolžnost, da se dr-žimo v pravopisu vseh onih pravil, kakor jih poznajo omenjeni Slo-vani. Iz vsega tega vidimo, da je bila za duhovnike naravnost dolž-nost, da uvedejo kot drugod tudi pri imenih nov slovanski pravo-pis. Zatorej ne sme segati v pravo-pisne in jezikovne zakone našega naroda, ker se hoče s tem samo-voljno spreminjati nekaj, kar se samovoljno spreminjati ne da. Iz-gleda kakor da bi se s tem ho-

telo spreminjati jezik. Jezik se pa spreminja in neopaženo in po-lagoma, le v večjih razdobjih lah-ko ugotovimo spremembo. «Picco-lo» namreč pravi, da moramo tukaj uvesti zopet pravopis, ki sloni na latinskem pravopisu, ga-jico, da so uvedli le onkraj Snež-nika, tu da so brez potrebe delali zmešnjavo razni Dobrile i. dr. Ako hočemo biti dosledni, potem bi moral toraj naš narod v Julijski Krajini uvesti sploh italijanski pravopis, ne samo z ozirom na priimke. Tako vsaj zveni iz raz-nih člankov v italijanskih listih. Absurdnost tega bodo pa gotovo spoznali vsi gospodje, ki hočejo doseči razne spremembe.

Nadalje skušajo ugotoviti, da nastanejo radi tega razne zmeš-njave. Mislimo, da pač ne bo težko za upravnega uradnika, da si za-pomni onih par znakov, ki jih uporabljajo naši slov. jeziki in ki jih italijanski pravopis nima, katere bi Italijan čital drugače. To ni prav nobena težkoča. In naš človek, kateri ima opravka z ura-di, mu bo radevolje in naglo pove-dal, kako se piše njegovo ime.

Hočejo torej nekako posegati v

jezikoslovne zakone slovanskih jezikov in okrniti svobodno voljo posameznikov. To je absurdnost, katera je nedopustna, ker se jezik, kot smo v enem prejšnjih odstav-kov povedali, ne da spreminjati. Vsak posameznik pa ima pravico držati se oblike, ki je sad smisel-nega razvoja jezika tekom stoletij. Dovoljeno je pa vsakemu, da lah-ko zaprosi za spremembo, ako se mu to zdi potrebno in koristno, bodisi, ker mu sedanji priimek ne ugaja, ali ker hoče tudi z spre-membo imena dokazati pripad-nost temu ali onemu narodu. V naših krajih se namreč imena niso spreminjala z naše strani samo-voljno in nasilno napram pripad-nikom druge narodnosti. Vsakemu je bilo dano na prosto voljo, da uporablja oni pravopis, ki ga upo-rablja narod, kateremu je priza-deti pripadal.

Naj bi se torej pustilo vse pri starem. Naj se ne spreminja pra-vopisja, naj se ne poitalijančujejo priimki z raznim prevajanjem, ker iz tega nastane le nekaj prisil-jenega, ker ni utemeljeno po na-rodovem duhu in običajih ter tra-dicijah naroda.

Novice iz vsega sveta

Izžvižgani prezident

Kraljevske gledališče v Kodanju je te dni doživelo škandal, ki mu ni pa-ra v zgodovini zadnjih časov. Pred-stavi v gledališču je prisostvoval dan-ski kralj Kristijan, ki je pripeljal s seboj predsednika finske republike dr. Relanderja. Oba državna pogla-varja sta zavzela mesta v dvorni loži, a komaj sta sedla, se je začulo z ga-lerije oglušujoče žvižganje, vmes pa so padali klici: «Dol s krvnikom!»

Nastala je nepopisna zmeda. Nihče ni vedel, kdo demonstrira, in tako sta se najprej spoprijeli dve struji med občinstvom. Eni so vpili in žvižgali, drugi so tulili in kričali. Škandal je bil tako sramoten, da sta se kralj Kristijan in prezident dr. Relander osramočena in bledih obrazov umak-nila, da ne bi prišlo do morebitnega napada na njuni osebi.

Kakor poročajo listi, je bila demon-stracija izrazito politična in naperje-na proti prezidentu finske republike. Doktor Relander namreč mnogo po-tuje ter ima v svoji domovini med nižjimi sloji mnogo sovražnikov. Ti komunisti so se očitno sporazume-li z drhaljo na Danskem ter jo pod-kupili za demonstracijo.

Hrup se ni hotel poleči izlepa. Mora-la je intervenirati policija, ki je udrila v gledališče oborožena s sa-bljami in samokresi ter iztrebila raz-grajače. Danski kralj in dr. Relander pa sta med tem zapustila gledališko poslopje.

Prezident finske republike, ki je bil tako neprijazno sprejet v danski deželi, namerava radi škandala pre-kiniti svoje bivanje na danskem dvo-ru ter se takoj vrniti v domovino. Seveda pa bo radi demonstracij v gledališču dobila najdaljši nos poli-

cija, ki ni znala škandala pravočasno izvohati ter demonstracij preprečiti.

Rop — 2 milijard 350 milijonov lir

Iz New-Yorka poročajo, da so pred kratkim napadli neki avtomobil trije roparji. V avtomobilu je sedela so-proga in nekateri prijatelji nekega ameriškega senatorja.

Tolovaji so bili razdelili svoje zlo-činsko delo. Prvi je sedel h krmilu in je vodil avtomobil delj časa po newyorških ulicah. Druga dva pa sta napadla družbo, ki je sedela v vozu. S samokresi sta jo prisilila, da so jima izročili vse dragocenosti, ki so jih imeli pri sebi. Nato so tolovaji pognali vso družbo na cesto. Sami pa so z avtomobilom vred zbežali. Vse, kar so odnesli, je z avtomobilom vred dosegalo vrednost 100 milijonov do-larjev ali v našem denarju 2 mili-jardi 350 milijonov lir.

Papežev dvojniki

Pariški listi poročajo, da je neko ameriško filmsko podjetje ponudilo opatu Bernardu, župniku v franco-skem departementu Oise, 1 milijon frankov, če je pripravljen nastopiti v filmu v vlogi papeža Pija XI.

Vsak drugi človek bi to ponudbo brez dvoma z veseljem sprejel, toda abbé Bernard se bo težko odločil. Nje-ga je filmsko podjetje izbralo baš ra-di tega, ker je baše na las sličen pa-pežu. Njegova sličnost je tako prese-netljiva, da je župnik moral pred kratkim doživeti čast, ki je ne izka-zuje papeževa garda nikomur druge-mu, kakor le svetemu očetu. Abbé Bernard je bil namreč v Vatikanu v avdijenci in ko je odhajal, so mu stražniki prezentirali hebebarde. Pa-pež sam je bil neverjetno presenečen, ko je sprejemal župnika v avdijenci.

Jugoslavija.

Komaj so bili odpotovali češkoslo-vaški parlamentarci iz Jugoslavije in že je politično življenje zažive-lo. Pravzaprav je politično vrvenje zad-njega tedna v zvezi s posetom češko-slovaških poslancev. Ko so namreč ti prišli v Zagreb, je Radić — ta sitni Radić, ki venomer vrti svoj jezik — motil s svojimi medklci govornike, ki so na železniški postaji pozdrav-ljali govornike. O tem incidentu se je v Beogradu govorilo več dni in zdelo se je, da pride do demisi-je Uzunovićeve vlade. Niti Radić s svo-jimi preklici, kar pa je itak njegova navada, da venomer preklicuje svoje besede, ni mogel zadržati poteka do-godkov. Po mnogih posvetovanjih med radikalnim in radićevskim klu-bom je Uzunović podal kralju ostav-ko vlade. Tekom več dni ni prišlo do razčiščenja položaja, kljub vsem po-gajanjem in razpravljanjem. Nena-doma pa je presenetila javnost no-vica, da je Uzunović umaknil ostav-ko, ker so se nesporazumljenja poravnala; in prejšnja vlada je ostala na svojem mestu. Ta rešitev pa je brez dvoma začasna, dokler ne pride Pašić v Beograd in tedaj se mora razčistiti položaj v radikalni stranki.

Angleška.

Angleška liberalna stranka ima voditelje, ki znajo podvreči svoje osebnosti koristi stranke. Asquit je dvajset let vodil angleško liberalno stranko skupaj z Lloyd Georgom. Za časa svetovne vojne so nastala nesoglasja med njima in v zadnjem času so se še poostрила. Zdelo se je, da pride v stranki do razkola. Asquit pa se je umaknil in podal je ostavko na svoje mesto načelnika liberalne stranke.

Kitajska.

Kitajska je dežela nemirov in pre-livanja krvi. Gibanje kitajskih ljud-skih množic je bilo začetkom naper-jeno proti tujcem, polagoma pa se je izpremenilo v krvavo meščansko voj-no, ker so imeli tudi tujci pristaše v kitajskih vrstah. Castihlepnji in bo-gastva željni generali napadajo drug drugega ter vodijo brezobziren in krut boj, kar dokazuje obleganje in zavzetje mesta Vu-Cang. «Rdeče» čete iz Katona, kjer je vpliv komuni-stičnih agitatorjev velik, so oblegale mesto Vu-Cang. Mesto se je moralo navsezadnje udati, potem ko se je branilo 40 dni s posadko 15 tisoč mož. Predalo se je radi velikega po-manjkanja živil in drugih potreb-

TEDENSKI PREGLED

Italija.

V Evropi se snujejo karteli, to so gospodarske zveze, katerih naloga je večje, lažje in konkurenčno proiz-vajanje vsakovrstnih industrijskih pridelkov. Tak je n. pr. železni kar-tel, ki so ga ustanovile Francija, Nemčija, Luksemburška in Belgija; te države so na ta način pridobile možnost, da določajo v veliki meri cene železu na svetovnem trgu. Raz-umljivo je, da postane gospodarstvo države, ki nima pri takem kartelu nobenega deleža odvisno od onih dr-

žav, ki pripadajo kartelu. Gospodar-stvo pa je podlaga vsakega človeške-ga življenja. Italija pa je izločena od sedaj snujočih se kartelov. Značilno je, da Italija ni zastopana v finanč-nem svetovnem trustu, za sklenitev katerega se vršijo pogajanja med največjimi državami. Ta finančni trust bi imel namen rešiti gospodar-sko krizo, ki jo preživlja vsa Evropa po svetovni vojni. Vzporedno s priza-devanji evropskih držav zboljšati splošno evropsko gospodarstvo bije Italija v svojih mejah veliko bitko za

ščin, deloma pa tudi radi izdajstva. Dan pred predajo, je letalo kantonske vojske več časa krožilo nad mestom in spuščalo letake, ki so pozivali branitelje Vu-Canga, naj se predajo. «Mi, kantonska vojska,» je praznoročite generala Lin. Vojski garniziji letak, «zahtevamo samo, da nam je bodo prosti in jih ne bomo silili, da služijo pod zastavami zmagovite vojske. Družinam se ne bo zgodilo nič hudega.» Naslednji dan je rdeča vojska vkorakala v Vu-Cang. Zgodilo pa se je tako-le: Na nekem delu mestnega obzidja se je nahajala straža, ki se je s kantonskimi vojski prav dobro razumela. Sprejemala je namreč že delj časa živila in druge reči iz sovražnega tabora. Na dolgi vrvi so vse te stvari vlekli na obzidje. Ni torej prav nič čudno, če je ta straža dovolila prijaznim oblegovalcem, da so v nedeljo poslali v mesto dobro oboroženo četo, ki je prišla do enih izmed mestnih vrat, postrelila tam stražnike in odprla vrata. V mesto je vkorakal regiment rdeče vojske. Generala Lin so zajeli in ga isti dan ustrelili. Rdeča vojska je krenila nato proti velikemu pristaniškemu mestu Sanghaju in je od njega odda-

ljena le par kilometrov. Sicer se po veljnik mesta pripravlja na odpor, toda mesto bo najbrže padlo v sovražnikove roke, ker so obrambne čete nezanesljive.

Madžarska.

V madžarskem političnem življenju še vedno odmeva madžarska falzifikatorska afera. Knez Windischgraetz in njegovi falzifikatorski bratci so vložili priziv glede razsodbe, s katero so bili obsojeni radi ponarejevanja francoskih bankovcev. Prizivno sodišče je kazni prve razsodbe več ali manj izpremenilo in sicer zmanjšalo. Razsodba prizivnega sodišča je končnoveljavna in zato je madžarska vlada smatrala za potrebno, da poda ostavko in tako razvidi, ali še vedno uživa zaupanje regenta. Povodom vladne krize so madžarski listi pisali, da si je grof Bethlen stekel za Madžarsko veliko zaslug in so povdarjali, da vodi Bethlen že peto leto usodo države in so izrazili upanje, da bo regent Horthy poveril sestavo vlade zopet Bethlenu. Horthy ostavke Bethlenove vlade ni sprejel; izjavil je, da uživa vlada njegovo popolno zaupanje.

Feigel, «Zdravstvena knjiga», ki jo je priredil dr. Bačar, «Francišek Asiški», knjigo, ki jo je spisal France Bevk v zaporu, «Naši kraji v preteklosti» ter «Prvi koraki».

Goriška matica pa opozarja vse, ki še niso plačali naročnine, naj jo nemudoma poravnajo pri njeni upravi v Gorici, ul. S. Giovanni št. 6, I. nadstr.

Usmiljenim srcem.

Družinski oče, ki so mu zadnje poplave v idrijski dolini povzročile veliko škodo, prosi usmiljena srca, da bi sedaj pred zimo darovala za njegovo deco kakršnokoli ponošeno obleko. Vse sprejme s hvaležnim srcem in z iskreno zahvalo. Kdor bi mogel le količkaj darovati, naj prinese v naše upravnništvo.

Zračna pošta Trst—Zader.

V soboto, 16. t. m. se je upostavil zračni promet med Trstom in Zadrom in sicer za poštne namene. Na tej progi se bodo prenašala le navadna in ekspresna pisma, ki zanje veljajo iste poštne pristojbine kot za zračno progo Trst—Turin.

Pozdravi

Pozdravi železničarjev.

Železničarji italijanske države železnice, ki so bili prestavljeni iz Julijske Benečije v Genovo, pošiljajo srčne pozdrave svojim prijateljem in znancem: Petaros Petar iz Hrpelja; Krbavčič Anton iz Hrpelja; Mihalič Jakob iz Drage; Podreka Anton iz Buzeta; Memon Anton iz Prešnice; Rojc Jožef iz Brgoda; Resinovič Jožef iz Hrpelja; Bolčič Jožef iz Prešnice; Ravber Anton iz Rojana; Gršević Anton iz Cerovlja; Molčič Jožef iz Mihelja; Role Anton iz Lokve; Perc Jožef iz Gorice; Komaule Ivan iz Gorice; Mlač Andrej iz Kozine in drugi železničarji, ki se nahajajo v tem mestu.

Vojaški pozdravi.

Slovenski fantje, ki služimo pri 22. inf. regimentu v Pisi, pošiljamo iskrene pozdrave starišem, bratom in sestram, prijateljem in prijateljicam, posebno letniku 1907, o katerem želimo, da nas pride kmalu obiskat, kajti puška, tromba in «gaveta» je pripravljena in jih težko čaka. Ivancič Ivan iz Paderne pri Kopru; Glavina Jožef, Šmarje pri Kopru; Todeško Valerij iz Pobegov pri Kopru; Žerbo Avgustin iz Tinjana; Toškan Gabrijel iz Dekanov; Cetin Frane iz Urš pri Materiji.

Sport

Kupa Dr. Sardoča. Nedelja, 17. t. m. Igrišče «Obzora». — S. D. «Adria» S. D. «Obzor» 2:1.

Predzadnja tekma za kupo. Ze samo na sebi zanimiv dogodek. Nasprotnici «Adria» — «Obzor» pa še najbolj zanimiv sportni dogodek. In temu primerno je bilo zanimanje s strani občinstva. Tekma je bila živahna, nekoliko težka. Razveseljivo je pa bilo vsekakor dejstvo, da je končala tekma «Obzor» — «Adria» brez posebnih pospremnih dogodkov. «Adriji» se je tokrat zopet posrečilo upogniti živo sestavo «Obzora», ki je imela nesrečen dan. Nesrečen dan, ker ne znači prav za prav zmaga. «Adrije» nad «Obzorom» prave premoci prve nad drugo. Če kaže «Adria» svojo brzo igro, imponira «Obzor» s svojo mogočno igro. Beka sta res prava atleta. Škilanu se sicer lahko očita II. goal. Pripoznati pa mu je treba, da je tudi marsikatega preprečil. «Adria» kaže vedno isto svojo «irneutno» igro. Izvrstni vratar Rupena diči svojo četo. Ubrani je marsikaj težko ubranljivega. Občinstvo živo razburjeno. V gotovih momentih razlaljivo. Društva naj podučijo svoje ljudi, kako naj se na igriščih vedejo! — Kupa je s tekmo pripadla S. D. «Adriji». Je to že tretja kupa, ki roma v arhiv S. D. «Adrije». Sicer se mora biti «Adria» še s S. K. «Concordia». No, ni ga pač sportnika, ki bi ne mogel prerokovati izida. Bliža se pač čas prvenstvenih tekem. Sportna vodstva marljivo se-

stavlajo čete, iščejo novih moči za dopolnitev vrzeli, ki so nastale vsled izstopa posameznih igralcev. «Obzor» si je pridobil brza krila. Čepka-Ceka, ki sta igrala dosedaj v «Prosveti». Ta dva igralca bosta gotovo lepo dopolnila napadalno vrsto. «Prosveta» je izgubila poleg omenjenih igralcev še Mačka, ki se je za vselej umeknil iz vrst igralcev. «Prosveta» razpolaga z dobrimi rezervami, ki bodo letos zasedle prazna mesta. Kovčič, Štokavs sta že znana igralca. Poleg tega bo pridobila «Prosveta» gotovo še kakšno novo moč. «Adria» si je končnoveljavno zaligurala Šteblaja in Saksido in druge dosedaj še neznane igralce. Pripravljajo se pač naše tri najmočnejše čete na oster prvenstveni boj.

Nestrpnost pričakujemo prvenstvenih tekem!

Dopisi

IZ SV. KRIŽA PRI TRSTU.

Trgatev je za nami. Ljudje se sedaj povečini pečajo s prodajo vinske kapljice, ki je letos kot «zdravilo», kakor trdijo najkompetnejši poskušaji; zategadelj pa zvabi skoraj vsaka nedelja mnogo tujcev k nam. — Pretekli teden nas je skoraj inkognito obiskal tržaški prefekt. V počastitev so vihrale zastave. — Ta teden se je vršil pri nas pogreb dveh uglednih mož in sicer: Franca Paulina in Antona Bogatec. — Lahka jim zemljica!

Prihodno nedeljo, 24. t. m. se vrši pri nas razstava ženskih in moških ročnih del — tudi moških, ker je neki naš potrpežljivi mladenič napravil lep prt, ki bo razstavljen. Razstava se vrši pri g. Maganji in bo menda ena izmed najzanimivejših, kar jih je dosedaj bilo. Vstop prost! Z velikim veseljem je pri nas mladina sprejela edino mladinsko glasilo «Naš Glas», kar smo zelo pogrešali. Zato ga tudi drugim toplo priporočamo!

LONJER.

Že dolgo ni bilo v listih glasu iz naše vasi; in danes, ko se oglašamo po tolikem času, nimamo ničesar vselega povedati.

V pondeljek, 18. t. m. smo pokopali mladeniča v cvetu let, štel jih je komaj 25. Bil je to Ivan Pečar, najstarejši sin posestnika Justa Pečarja. Po kratkem, a hudem trpljenju je izdihnil v noči od sobote na nedeljo. Zapustil je globoko užaloščene in težko prizadete stariše, brate in sestre. Vsa lonjerska mladina žaluje po njem. Bil je vzoren sin in dober brat. Delal je kot kmet in voznik ne samo od zore do mraka, ampak tudi prej in pozneje. Zato je bil največja pomoč starišem in up in nada vse družine. V družbi je bil zelo priljubljen; dokaz temu je bil veličasten pogreb. Ne samo iz Lonjerja, ampak tudi iz vseh bližnjih krajev so kljub slabemu vremenu prihiteli številni sorodniki, prijatelji in znanci, da ga spremijo k zadnjemu počitku na katarsko pokopališče.

Pred krsto je valovilo celo polje krasnega cvetja. Vrstili so se venci družine, dveh ožjih prijateljev Maksa in Toneta Čok, domačih fantov in deklet ter neštnevilne palme in šopki sorodnikov in prijateljev. Krsto so nosili fantje, ob katerih so stopala dekleta s šopki. Sprevod je vodil katarski župnik, č. g. Leiler. Pred sprevedom so stopali domači godci, ki so med potjo svirali žalostinke. Na domu, v cerkvi in na pokopališču so mu zapeli domači pevci. Ob odprtem grobu se je poslovil od rajnega Vanka g. župnik; govoril je v izbranih besedah in v srce segajoče. Ko mu je v zadnje zaklical v imenu nas vseh, ki smo stali žalostni ob prezgodnjem grobu vrlga mladeniča: «Zbogom Vanek, nasvidenje nad zvezdami!», so bile oči vse številne množice solzne; obupani stariši, bratje in sestre so se plakajoče poslavljali od najboljšega sina in predobrega brata. Nato so pevci zapeli «Jamicco». Legal je že mrak na zemljo, ko se je ogromna množica odpravljala s pokopališča.

Dragi Vanek, usoda je hotela, da si nas zapustil tako zgodaj, veliko prezgodaj. Dokončal si! Bil si nam tako dober in prijazen tovariš, da Te ne bomo mogli dolgo, dolgo pozabiti. Počivaj v mirno v domači zemlji! Lonjerska mladina.

Si naročen na „Novice“?

DNEVNE NOVICE

Andrej Senekovič

V nedeljo popoldne je v Ljubljani izdahlil Senekovič.

Ime upokojenega gimnazijskega ravnatelja in vladnega svetnika je nerazdružljivo zvezano z razvojem naše narodne prosvete, naših šol in naših knjig.

Andrej Senekovič je bil rojen l. 1848. na južnem Štajerskem, v sedanjih mariborski oblasti, blizu mesteca Radgona. Po dovršeni srednji šoli je sklenil posvetiti se učiteljskemu poklicu. Zato je študiral na dunajski visoki šoli. Po študijah se je udeležil zasedbe Bosne in Hercegovine l. 1878. Nato pa je kot profesor služboval na raznih srednjih šolah. Končno je bil poklican na ravnateljsko mesto I. državne gimnazije v Ljubljani.

Andrej Senekovič je bil strokovnjak, ki je spisal več izbornih šolskih knjig. Kot javni delavec si je pridobil velik ugled, zlasti v Ljubljani.

Velik del svojega delovanja in svojih moči pa je posvetil prvi prosvetni organizaciji med Slovenci, zakar mu je ta dolžna najlepši in najudanejši spomin. Ciril-Methodovi družbi je bil tudi v resnici delj časa prvomestnik. In v glavnem je bila njegova zasluga, da je vzrasla slovenskemu narodu na severu, vzhodu in zapadu cela vrsta kulturnih postojank in šol.

Blagega in udanega spomina mu ne dolgujejo le njegovi prijatelji, mu ne dolguje le Ciril-Methodova družba, dolgujemo mu ga vsi, ki se prištevamo k slovenskemu narodu, zato naj nam bo milo njegovo ime in drago njegovo delo, ki je bilo namenjeno nam vsem.

Novi puljski prefekt.

Na podlagi kr. dekreta o menjanju prefekturnih mest je bil imenovan za puljskega prefekta dosedanjí prefekt v Vicenzi g. dr. Henrik Cavalieri.

Novi zaderski škof.

Na mesto pokojnega škofa Borzattija je sv. stolica imenovala za zaderskega škofa kanonika Petra Munzanija in sicer dotlej, dokler ne bo urejena nadškofija, ki bo obsegala Zadar z okolico in vse kvaderske otoke, ki spadajo k italijanski državi, to so Cres, Lošinj, Lastovo in dr.

Vladna podpora poplavlencem.

Ker je vložil poslanec dr. Besednjak v Rimu interpelacijo, je minister dovolil podporo poplavljenecem, kolikor jo določujejo zakoni za popravo mostov in cest. Poplav-

ljencem samim pa je vlada nakazala podporo v znesku 70.000 lir. Ugotoviti pa je treba, da je vsled silne bede med posameznimi poplavlenci potreba tako velika, da ji onih 70.000 lir ne zaleže, temveč da pomeni ta svota le nekako prvo pomoč za najhujšo prvo silo. Ako ne bo vlada nakazala izdatnejše podpore, bo morala nesrečne poplavlence zadeti strašna usoda beraštva in izselitve.

Našim ljudem v vednost.

Tržaški prefekt je razglasil, da je prepovedano približati se spodaj navedenim vojaškim zgradbam na manj ko 200 metrov brez dovoljenja divizijskega vojaškega poveljništva in da je prepovedano zgradbe fotografirati ali posneti kakršnekoli podatke o njih. Te zgradbe so: Vojaško skladišče v Bazovici; vojaško skladišče v Katinari; vojaško skladišče na Opčinah (Briščiki); vojaško skladišče v Sv. Pantalonu (S. Pantaleone); vojaško skladišče v Sežani.

Prekrševalci bodo kaznovani po čl. 434. kazenskega zakona in po čl. 40 zakona o javni varnosti.

Zvišanje dosedanjih pristojbin.

S dnem 6. oktobra 1926. so bile dodatne pristojbine za brzojavke in radiobrzjojavke, namenjene v inozemstvo, zvišane na 420 %.

Še o kruhu.

Tržaška mestna občina, opozarja, da morajo trgovci prodajati vse oblike kruha, od 200 gr ali pa od 50 gr, po teži in ne po komadu. Ravnotako so trgovci dolžni izobesiti na vidnem mestu seznam odgovarjajočih cen za kg kruha. — Dogodilo se je namreč, da so nekateri trgovci v zadnjem času izvršili različne tozadevne zlorabe na škodo njihovih odjemalcev. Več pekarnarjev je bilo tudi že kaznovanih.

Prepečenec.

Na vprašanje Trgovske obrtne zbornice v Gorici, kaj naj se zgodi z zalogami prepečencev, ki se nahajajo v skladiščih trgovcev, je končno odgovorilo ministrstvo, da se smejo prepečenci, napravljeni iz popolnoma bele predoktobrske moke, prodajati do 31. decembra 1926. Toda to velja le za Goriško.

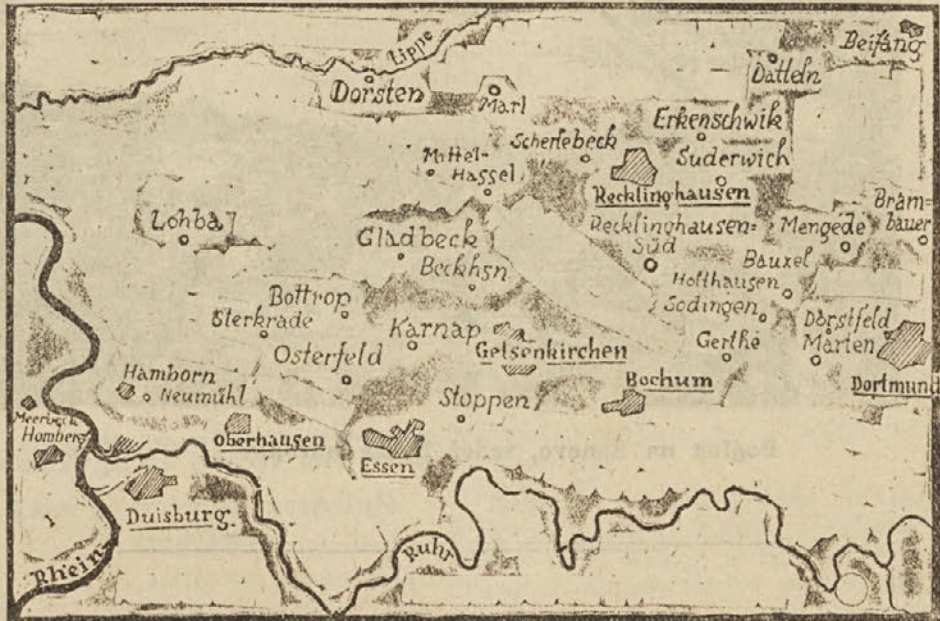
Knjige Goriške matice za l. 1927.

Tekom vseh let svojega obstoja nadomešča Gor. mat. velik del kulturnega dela, ki ga je užival naš narod pred in med svetovno vojno. V najbližji prihodnosti bo ta poljudno poučna in zabavna institucija poslala tisočrim svojim članom svoje vsakoletne družbene knjige. Kot vsako leto bo tudi letos izdala svoj koledar, ki bo letos izšel še v večjem obsegu nego lani; nadalje knjige: «Pasja dlaka» —

Slovenske organizacije na Westfalskem

Slovenci na Westfalskem. Na Westfalskem živi 60 do 80 tisoč Slovencev, ki so se preselili v Nemčijo, da si služijo svoj kruh. Westfalska je ozemlje najmočnejše nemške industrije. Vsepovsod so rudniki, plavži, koksarne in druge tovarne. In tu delajo Slovenci kot rudarji. Daleč so od domovine, vendar niso pozabili na svoje domove, niso pozabili svojega jezika in narodnih običajev. Njih slovensko kulturno življenje je močno razvito, še

bolj pa socialno skrbstvo. Imajo več kulturnih društev, v katerih se zbirajo člani k branju slovenskih knjig in časopisov ter k učenju slovenskega jezika. Delavska podpora društva skrbijo za onemogle in ponesrečene člane. Na današnji prilogi «Novice» prinašamo slike tamkajšnjih društev in marsikdo se bo spomnil svojega znanca, prijatelja ali celo sorodnika, ki živi v daljni Nemčiji.

Del Porurja s kraji, kjer so naseljeni Slovenci. Porurje je del nemškega ozemlja ob desnem bregu Rena. Na tem ozemlju se nahajajo najbolj razviti industrijski kraji, ki so pa vsaj začasno zasedeni od francoskih oblastev.

Jugoslovensko delavsko društvo v Dorstenu.

Ožji odbor Zveze jugoslovenskih delavskih društev v Nemčiji.

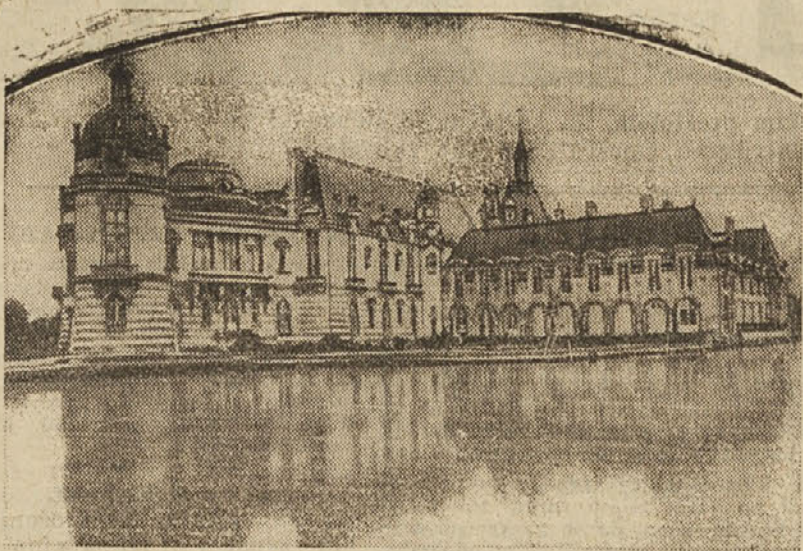
Jugosl. delavsko društvo v Sunderwiche ob praznovanju 50letnice obstoja.

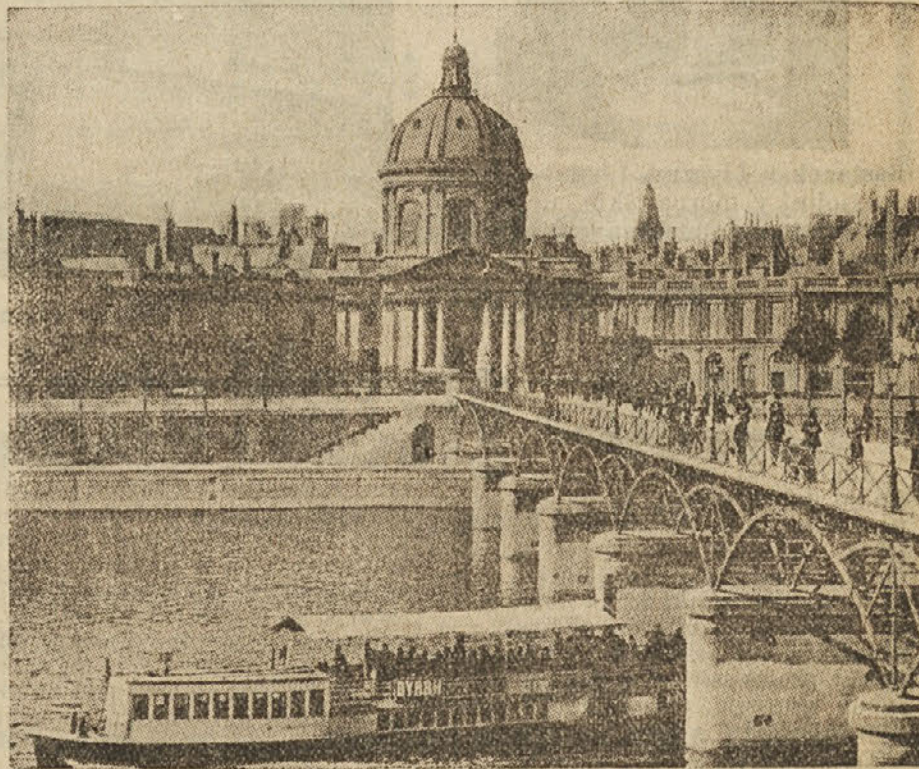
Luka Svetec. Dne 8. t. m. je poteklo 100 let, odkar se je rodil v Podgorju pri Kamniku Luka Svetec, veliki narodni delavec. Vodilni slovenski list takratne dobe so bile Bleiweisove «Novice». In ravno po Svetčevi zaslugi so začele l. 1848. te Bleiweisove «Novice» pisati z gajico, s katero še dandanes pišemo, dočim je bila prej v rabi bohoričica. On je bil tudi največji razširjevalec misli, da se morajo Jugoslovenci združiti v eno državo, ki jo je sam še določal v visoki starosti. Deloval je kot književnik in politik. Bil je podpredsednik družbe sv. Cirila in Metoda, odbornik Slovenske Matice in raznih drugih narodnih društev. Umrl je v svojem 95. letu 21. januarja 1919. v Litiji.

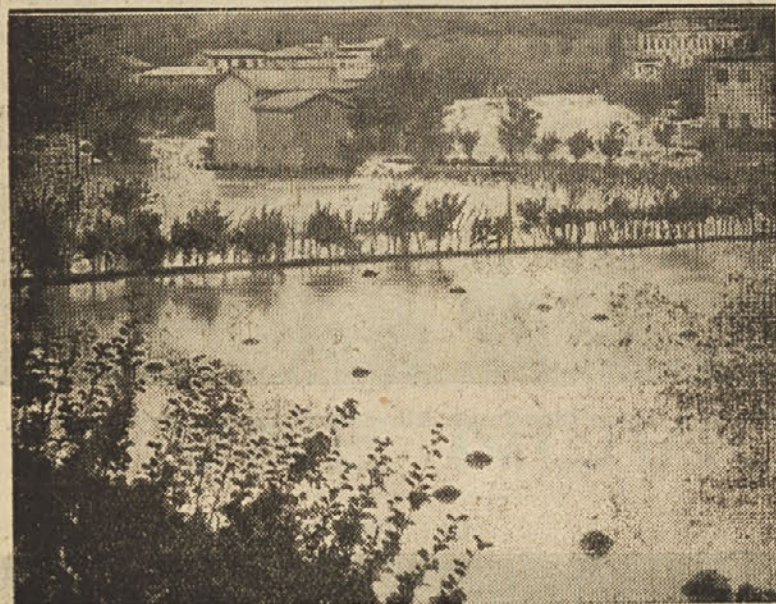
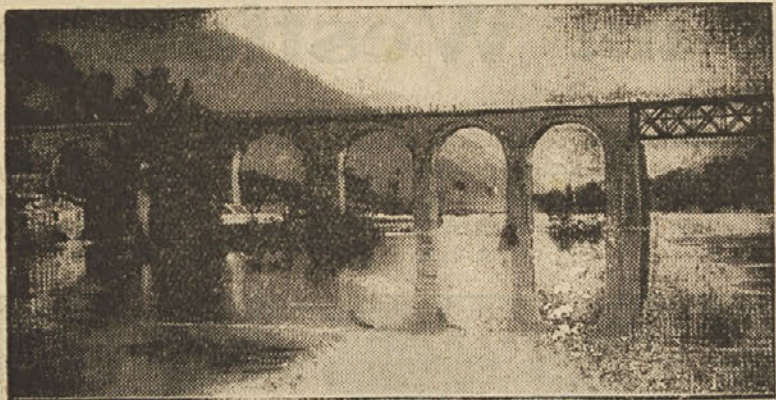
Nemški general von Seeckt, ki je moral odstopiti kot poveljnik brambre, ker ni preprečil vstopa bivšega nemškega prestolonaslednika v nemško armado.

Grad Chantilly pri Parizu, kjer je bil shranjen kronski diamant «Grand Condé», eden izmed najlepših bavarskih diamantov na svetu, ki so ga neznani tatovi pred kratkim odnesli.

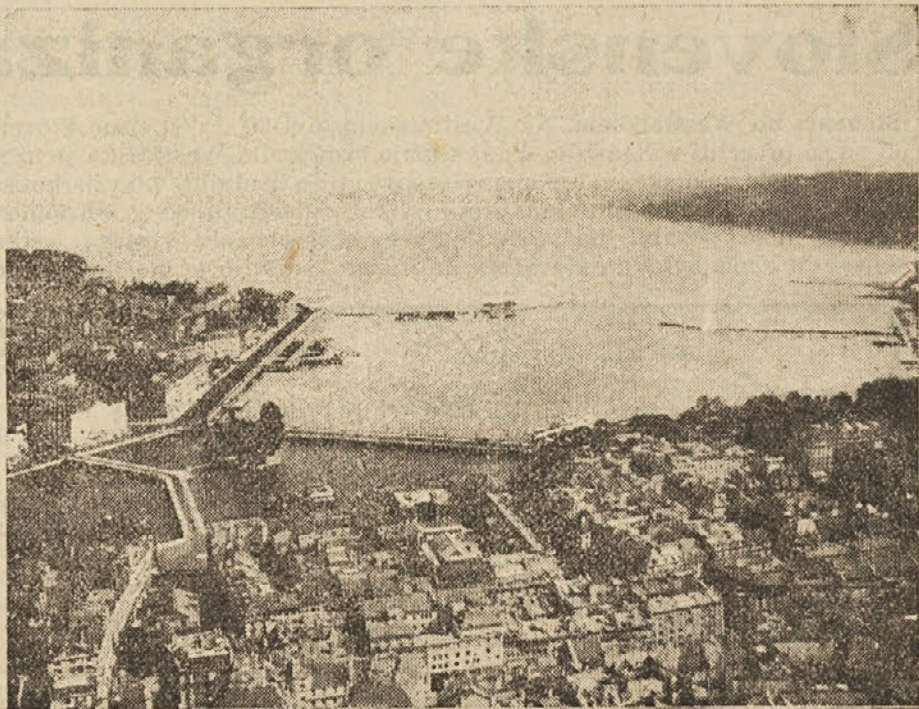
Francoski inštitut, v katerem ima svoj sedež francoska Akademija. — Na desni sloviti most umetnosti.

Železniški most čez Idrijco v Bači pri sv. Luciji — ob zadnji povodnji.
Narasla Vipava v Mirnu pri Gorici — ob zadnji povodnji.

Sovjetski komisar Zinovjev, ki je vodil s Trockim opozicijo proti sedanjemu boljševiškemu režimu, a je bila sedaj njegova opozicija strta od vlade.

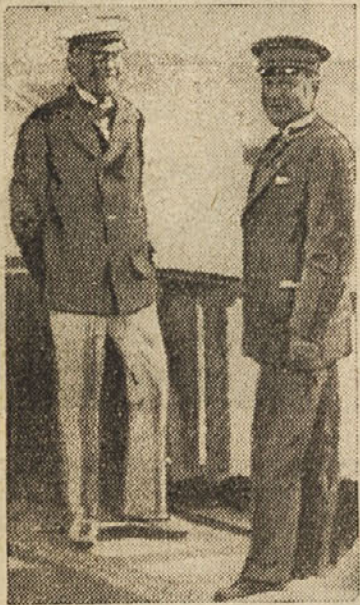
Pogled na Ženevo, sedež Zveze narodov.

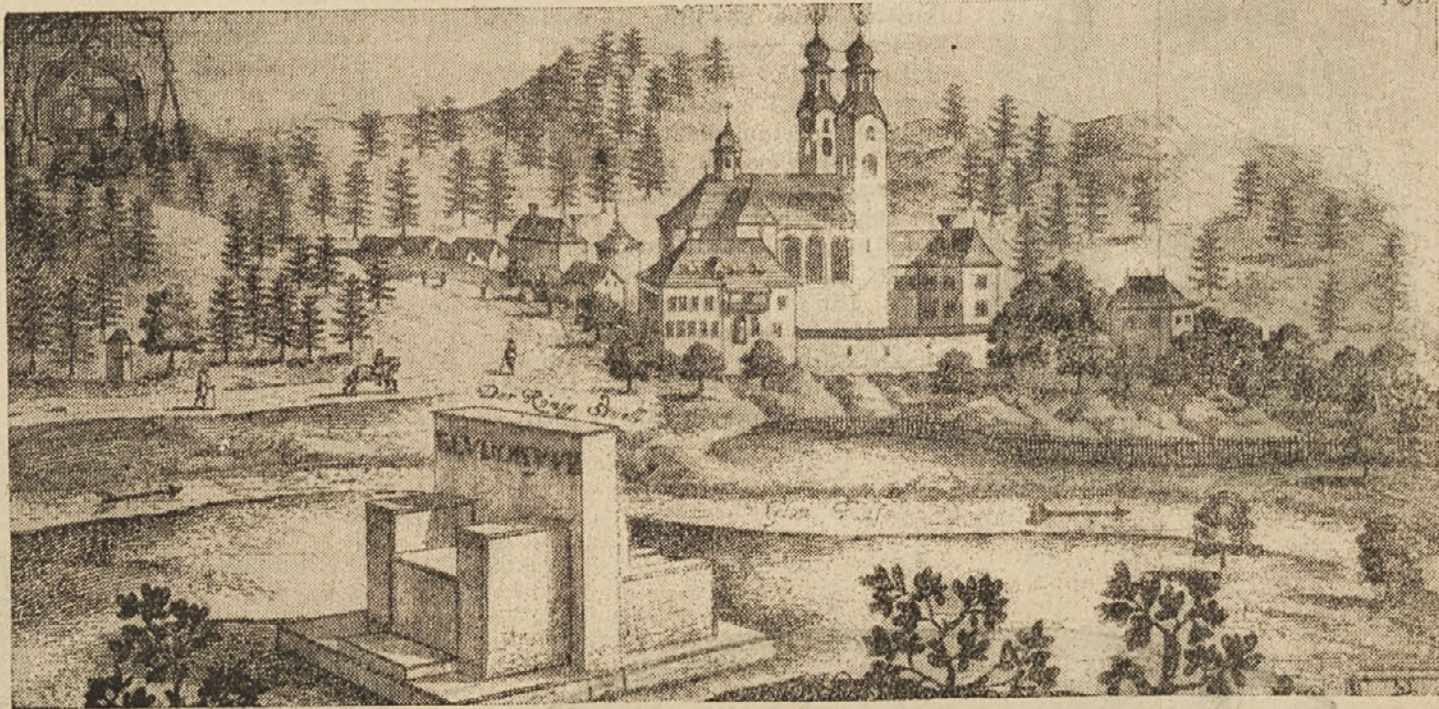
Nemška ministra v novi češkoslovaški vladi. Novi češkoslovaški pravosodni minister dr. Mayr-Herting je rojen 13. septembra 1874. na Dunaju kot potomec stare tirolske uradniške in častniške rodbine. Gimnazijo je študiral na Dunaju, kjer je promoviral za doktorja prava. Dr.

Mayr-Harting je bil češkoslovaški senator od leta 1920. do 1925., lani pa je bil izvoljen za poslanca. Drugi nemški minister v novi češkoslovaški vladi je dr. Franc Spina, ki je prevzel ministrstvo javnih del in ki pripada politično Zvezi nemških agrarcev.

Sestanek v Livornu. Chamberlain in Mussolini v mornariških uniformah na jahti italijanskega ministrskega predsednika, kjer sta državnik sklepala o aktualnih političnih vprašanjih, ki interesirajo Italijo in Anglijo.

Gospa sveta z vojvodskim prestolom, na katerem so slovenski kmetje v slovenskem jeziku vmeščali koroške vojvode.

Najglasnejši kričač.

Angleži so znani pomorščaki ter imajo dobra pljuča, ki dajejo od sebe močne in polne glasove. Nič čudnega, da se je v tej deželi porodila čudna misel, razpisati nagrado za rekord v kričanju, ki se na daleč razlega. Pozvani so bili vsi občinski razglasovalci na sestanek in vsakdo je moral preizkusiti svoj glas pred posebno komisijo, opremljeno s posebnimi aparati.

Tekmovanje je bilo zelo naporno. Moremo si misliti, da ni baš lahko zatuliti s tako gromkim glasom, da

se čuje čez hribe in doline. A vendar, Angleži so se pokazali mojstre tudi v tem. Komisija je izbirala izbirala ter je naposled našla izbiro v osebi nočnega čuvaja Gomerja Thomasa iz Wiltshirea. Ta je namreč odnesel prvo nagrado v ožji konkurenci s 24imi tovariši in je dobil zlato kolajno. Thomasov glas je tako močan, da seže nad 11 km daleč! Če se bo mož kdaj vzdignil z aeroplanom pod oblake, ga bodo slišali naravnost — v nebesa.

STRAŠNA STATISTIKA.

Kakor piše zgodovina glavnega mesta Nemčije, Berlina, je bilo od leta 1399. do

1448. v Berlinu: privezanih na kolo 11 oseb zaradi cerkvenega ropa, umora in požiga; obglavljenih 34 oseb zaradi ropa na ulici; požiga, poskušene umora in sličnih zločinov; na grmadi sežganih 14 zaradi čarovništva, zastrupljanja, ponarejanja denarja, sleparstva in podobnih zločinov; obešenih 41 oseb, in sicer zaradi ropa, 35, zaradi tatvine konj 5 in zaradi prikrivanja ukradenega blaga 1; živih je bilo pokopanih 9 oseb zaradi tatvine. Poleg tega so pretepli ali obžgali po vsem telesu zaradi tatvine 27 oseb. Pripominjamo, da so na grmadi sežigali ljudi zaradi čarovništva z odobravanjem cerkvenih oblasti. Taka je krvava zgodovina srednjega veka. Kakšna pa je danes, pa bodo pisali naši potomci.

AVTOMOBILI IZPODRIVAJO KAMELE.

Nekoč je veljala kamela za »ladjo puščave«. Kamela je najpotrpežljivejša tovorna žival, ki je edina prišla v poštev za prevažanje blaga preko puščav. Toda duh novega časa izpodriva nevzdržno »ladjo puščave«. Že sedaj imajo v Egiptu okrog 15.000 avtomobilov, ki opravljajo promet v notranjosti dežele. S tem je izgubilo okrog 20.000 kamel svoj posel.

Molčečnost.

Jaka: »Jaz se bom oženil samo s tako žensko, ki bo skrajno molčeča.«
Janes: »Potem bi bila zate moja žena. Ona ima že dve leti otroka, pa mi doslej še ni povedala, čigav je.«

IZ PREDENKA.

Veselica v Prebenku.

Kakor že javljeno v zadnjih »Novicah«, se vrši v nedeljo, 24. t. m., v Prebenku veselica ob 3. uri popoldne na dvorišču g. Bandija Rudolfa, na kateri bodo sodelovala razna bratska društva. Spored bo sledeči: 1) Il bambino cieco (italijanska deklamacija); 2) V gozdu (poje domači pevski zbor); 3) Kaj pa delajo ptički (poje pevsko društvo »Lilija« iz Beke); 4) Vesela pesem (poje društvo »Skala« iz Črnotič); 5) Petelinčkova ženitev (poje društvo »Vodnik« iz Doline); 6) Kak' vinčice danes se sveti (poje moški zbor iz Gabrovice); 7) Ptički (poje pevski zbor iz Ospa); 8) Narodna pesem (poje domači pevski zbor); 9) Tri sestre (igrokaz v treh dejanjih); 10) Zamorec (šaljiv prizor v enem dejanju). — Med posameznimi točkami svira dobro znana godba iz Doline. — K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Gospodarstvo

Kako se v Italiji pospešuje kmetijstvo

V zadnjih letih se opaža naglo napredovanje poljedelstva v državah, ki so glede agrarne produkcije pasivne. Pred kratkim smo objavili podatke o napredovanju avstr. kmetijstva. V tem oziru tudi Italija prav nič ne zaostaja za Avstrijo. Italija je že pred vojno prišla do spoznanja, da mora z ozirom na rastoče število prebivalstva dvigniti produkcijo žita potom intenzivnejšega obdelovanja zemlje, tako da ne trpi ostala agrarna produkcija. Osnovale so se potujoče poljedelske šole, ki so navzlic težkočam zabeležile znatne uspehe. Ta organizacija je v zvezi z poljedelskimi instituti služila kot podlaga, na kateri se je pred leti pričela takozvana »bitka za pšenico«, ki obeta prav ugodne rezultate. Italija potrebuje letno 70—75 milijonov met. stotov pšenice. V letih 1919.—1924. je znašala povprečna produkcija pšenice le 48 milij. met. stotov, ostanek pa se je moral uvoziti. Toda pospeševanje poljedelske produkcije hitro napreduje, kar najbolje spoznamo, če primerjamo množino pridelane pšenice. Ker se slabe letine v Italiji ponavljajo redno vsako drugo leto, najlažje spoznamo napredek, če primerjamo skupno produkcijo v razdobju dveh let. Produkcija pšenice je znašala v letih 1919., 1920. — 84.6 milij. met. stotov; 1921., 1922. — 96.3 milij. met. stotov; 1923., 1924. — 107.4 milij. met. stotov in 1925., 1926. — 125.5 milij. met. stotov. Produkcija se je torej zvišala za skoro 50%. Letošnja produkcija je sicer za malenkost manjša od lanske, kajti pri enakih vremenskih razmerah kot lani bi letošnja produkcija znatno nadkriljevala lansko. To povišanje produkcije se je doseglo skoro izključno potom zboljšanja produkcijskih metod, ne pa s povečanjem obdelane ploške.

Paša in njene nevarnosti

Paša je za našo živino pravi blagoslov, saj se živali nikjer tako dobro ne počutijo kakor na dobrem pašniku. Skrbimo zaradi tega, da pride živina kolikor le mogoče na pašo, saj so tam najugodnejši pogoji za njeno uspevanje kakor tudi za njeno cenejšo prehrano.

Pri nas je jesenska pašna po travnikih in deteljiščih povsod razširjena in najbolj znana. Zato jo tudi radi izkoriščamo do zadnjega. Po naših plevelnih travnikih se priporoča, da jih izrabljamo tudi za zgodnjo spomladno pašo in da jih takoj nato pognojimo o prvi deževni priliki z gnojnico. Tako bi lahko naše plevelne travnike najprej izboljšali, travniško rušo samo pa zgostili, da bi bilo več pridelka.

Z jesensko pašo so združene pa tudi nevarnosti, zlasti s pašo po

deteljiščih in po vlažnih travniških legah. S pašo na deteljiščih moramo biti previdni, ker se na njih pripeti največ nesreč z nape-njanjem. Res, da se dajo napete živali reševati s požiralnikovo cevjo in s trokarjem, če jih pravočasno zalotimo, toda veliko več je vredno to, če nam pašne živali sploh ne obole in če sploh ne pride do takih nesreč. Bodimo tedaj previdni in varujmo živino pred takimi ne-zgodami!

Tešča naj se žival sploh ne pušča na deteljišča, zlasti ne na nova in strnišča, pa tudi ne na sočne in rosne travnike. Previdnost in skrb za dober počut živali in za njeno zdravje zahtevajo, da dobe živali zjutraj, preden gredo na rosno ali mokro pašo, grizljaj suhe krme in da jih na mlada in rosna deteljišča sploh ne pustimo, dokler se ni na pol že drugod napasila. Tudi vsako napajanje po deteljni paši je škodljivo.

Nevarna je pa tudi pašna po vlažnih ali mokrih legah, posebno v takih letih kakor je bilo letošnje. Tam se živina lahko naleze tako imenovane metuljavosti ali met-ljavosti, ki se kaže na tem, da za-čnejo napadene živali hirati, da postanejo mršave in da slabo žro. Ta bolezen napada predvsem ovce, pa tudi govejo in drugo živino. Metljaji so živali-drobnoživke, ki jih pasočja živina sprejema s paš-no travo vred in ki se naselijo po-tem v jetrih (jeterni metljaji) ali pa tudi v pljučah (pljučni metlja-ji). Po poletni paši se pojavi bole-zen navadno šele jeseni in na zi-mo. Pljučni metljaji se razodevajo s kašljem in krehanjem napadenih živali. Proti metuljavosti imamo priznano dobro sredstvo, ki se imenuje »elcema«. To je bakrena sol, ki se oddaja v okroglih kosih težkih po 1 kg. Pokladati jo je bolni in zdravi živini, ki se pase po vlažnih prostorih. Zdravi živini dajemo to sol vsak teden po 2 ali 3krat, bolni pa vsak dan. Odrasli govedi dajemo na dan po 10 gr., te-letom, ovcam, kozam in žrebetom po 5 gr. Po krajih, kjer raste kisl-a trava, zlasti tako imenovani mu-nec, imenovan tudi metljavec, je prav da dajete živini pred pašo ne-liko te soli.

Izvoz češkoslovaških strojev v Rusijo

Po uradnih objavah sovjetskih statističnih uradov se je nahajala Češkoslovaška glede poljedelskih strojev na 4. mestu uvoznih držav. Prva država, ki uvaža gospodar-ske stroje v Rusijo je Amerika, druga Nemčija, tretja pa Švedska. Češkoslovaška država je uvozila v Rusijo strojev vsake vrste za 3,140.000 ruskih rubljev, kar je to-liko kot 12.5 procentov, to je eno osminko celokupnega ruskega u-voza.

Število bank v Jugoslaviji

Po službenih podatkih je bilo koncem lanskega leta v Jugoslavi-ji 666 bank. Za 639 denarnih zavodov so zbrani podrobnejši podatki. Vloge v teh 639 zavodih so znašale 5 milijard 832 milijonov 600 tisoč dinarjev (na knjižice 4 milijarde 263 milijonov 500 tisoč, po tekočih računih pa 1 milijarda 569 milio-nov 100 tisoč dinarjev). Od te svote imajo štiri inozemske bančne po-družnice 301 milijon 800 tisoč di-narjev. Od vseh teh vlog pride na Slovenijo 523 milijonov 400 tisoč dinarjev.

MILAN KUTIN

trgovina jestvin in kolonijalnega blagu na debelo in drobno

POSTOJNA

Prva parna pekarna. — Porcelan. zeleznina. — Zastopstvo petro-leja, kvasa ter Portland-cementa itd.

ZDRAVNIK

Dr. Fran Gruden

v Postojni

je nanovo preuredil svoj zobotehnični ambulatorij

Tehn. vodja J. Friedmann

Sprejema od 9.—12. in od 2.—5. pop.

Zobozdravnik

Dr. L. Mermolja

sprejema

v GORICI na Travniku 5

II. nadstropje

Zobozdravnik

Dr. D. Sardoč

špecialist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira

v TRSTU

Via Imbriani 16/III. (prej Via S. Giovanni)

od 9—12 in od 3—7 ure

Širite Novice!

ZDRAVNIK

Dr. IGOR FRANKO

absolvent dunajske klinike

ordinira v II. Bistrici

št. 122 vsak dan od 10-11 in od 3-4 ob torkih in petkih pa na Knežaku pri g. Česniku od 9.—12.

Proti malokrvnosti in slaboživčnim je

GLYKOL

Jako učinkovito sredstvo. Cena steklenici

L. 7. Za celo zdravljenje zadostuje 8 stekl. Garantira za čistost in takojšen učinek svojih treh proizvodov „GLYKOL“, „SMILAYOD“ in „EMULZJA RIBJEGA OLJA“ z ipofosfili za rakitične otroke. Farm. CASTELLANOVIČH, via Giuliani No. 42 (pri svetem Jakobu.)

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom

uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19. I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, me-nice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8¹/₂ - 13, 16-18 Ob nedeljah je urad zaprt Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

ZOBOZDRAVNIK

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za zobe in usta

sprejema

v GORICI na Travniku št. 20

in

v AJDOVŠČINI (nasproti posojilnici)

Ivan Kerže - Trst

Piazza San Giovanni šte. 1

ima v zalogi najraznovrstnejše

kuhinjske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, stekla, lesa in emajlirane prsti.

Trgovina manufakturnega blaga

Josip Massig - Gorica

Corso Giuseppe Verdi 18

Najbogatejša izbora volnenega in svilenega blaga, blaga za moške obleke - perila - razne opreme volne - žime in pernic

BOGATA IZBERA — IZREDEN OKUS — CENE ZMERNE

Razno

Na olomunskem kolodvoru se že dolgo niso tako smejali

Neki potnik, ki je potoval v Olomuc, je doživel te dni mučno, nezaželeno avanturo. Nekaj postaj pred Olomucem je začutil potrebo obiskati mali prostor v vlaku, ki je prirejen za take potrebe. Ker je menda šlo res za hudo potrebo, je zaprl vrata prostora za take nujne potrebe z veliko naglico, torej z veliko močjo. Ko je bil gospod gotov, je hotel zapustiti ta ozki in samo za nujne potrebe namenjeni prostor. Toda vrata so se bila pokvarila, ker jih je s tako silo zaloputnil. Vsi poskusi, da bi jih odprl, so bili zaman. Končno je začel trkati, pa tudi razbijati, da bi opozoril sopotnike na svoj prav nič zavirljivi položaj. Niti sopotniki, niti konduktar niso mogli odpreti vrat. Preostalo mu ni nič drugega, nego da je ostal v ozkem prostoru. Med tem se je bližala že postaja Olomuc. V svoji jezi, strahu, sramoti je poskušal zopet znova s silo vrata odpreti. Toda ni šlo. Vlak je na kolodvoru obstal. Tu so pozvali nesrečnega, da spleza iz mučnega kraja skozi okno. Toda tudi to ni šlo lahko. Kajti okna takih tihih, ozkih prostorov so navadno ozka, gospod pa je bil dobro rejen. Z velikim naporom so ga končno vendarle potegnili na prosto. Bil je prizor za bogove in publika je prišla na svoj račun, ko je pozdravljala s silnim krohotanjem in z burnimi ovacijami vsestransko olajšanega in oproščenega možakarja.

Kinematograf v službi prosvete v Bolgarski.

Ministrstvo prosvete si je stavilo v poslednjem času nalogo, da s pomočjo kinematografa širi prosveto v Bolgarski. Nabavilo si je nekoliko kinematografskih aparatov, ki že več tednov delujejo in vzbujajo veliko zanimanje.

Filmi prednašajo večinoma gospodarsko življenje, pa tudi druge življenske plati, ki sledijo izraziti moralni tendenci. Vsaka predstava je zvezana s predavanjem.

Narod v velikem številu poseja filmske predstave, posebno one, ki se tičejo gospodarstva v vseh njegovih panogah.

Vpliv električne svetlobe na rast.

V New-Yerseyu delali tozadevne poizkuse dolgo časa in prišli do zelo zanimivih zaključkov. Gotovo površino travnika so razsvetili z močnimi žarnicami po več tisoč vatov, ki so bile opremljene z odbijalnimi zrcali. Žarele so nekaj nad 1 meter visoko nad travnato površino. Tekom treh tednov je zrasla ožarjena trava za 104 milimetre, ostala trava, ki je bila zunaj na prostem, pa samo za 26 mm. Z električno svetlobo so poskušali vplivati tudi na semena, in res se jim je posrečilo, da so ožarjena semena vzklija dva dni prej nego ostala semena.

Židovska kolonizacija sovjetske Rusije.

Nedavno je «Jewish World» priobčilo poročilo Abrahama Braguineja o «sijajnem napredovanju židovske kolonizacije» v sovjetski Rusiji, «v desetih letih» — piše Braguine — «bo v Rusiji 100.000 židovskih družin naseljenih na lastni zemlji». Sovjetske oblasti gredo Židom pri naseljevanju z največjo dobrohotnostjo na roko. Ta židovska kolonizacija pa je za Rusijo tem manj ugodna, ker se naseljujejo židje po najrodovitnejših in že sedaj najgostejše naseljenih pokrajinah. Tako so židje doslej nakupili v Donski pokrajini nad 16.500 ha, ob Crnem morju 50.000 ha, v Ukrajini 125.000 ha, na Krimu 75.000 ha in na Beloruskem 17.000 ha. Težko, da bi židovske naselbine prinesle ruske-mu narodu blagoslov.

Za smeh

Na smrtni postelji.

Soseda Jaka in Matija sta bila sprta. Pa je Jaka zbolel na smrt in kaplan, ki ga je prišel spovedovat, ga je šele po dolgem prizadevanju prepovobil, da se spravi s sosedom.

Poklicali so torej soseda. Oba sovrážnika sta si podala roki in bolnik je menil: «Naj bo, odpuščam ti vse, saj vidiš, kako sem slab.»

Predržnost.

Gospod (gleda čevljarskega vajenca, ki neusmiljeno pretepa neko deklico): «Rad bi bil tvoj oče.» Čevljarski učenec: «Govorite z mojo materjo, ki je vdova.»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

L. Lonjer — Katinara. Vašega dopisa nismo mogli priobčiti, ker smo dobili prej drugega o istem predmetu. Hvaležni smo Vam pa vseeno in Vas prosimo, da nam še kaj pošljete.

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

Tržaška kmetijska družba

ima v zalogi

Semena špinače, motovilca, solatine, solate, redkvice in razna vrtna in včetlična semena.

Kletarsko orodje in potrebščine. Žvepleni amonijev fosfat, Riparin, Enophilin, bisulfid, kit za sode itd.

Kmetijske stroje: Slamorenice znane tvornice «Mayfart», pluge, pluzna telesa, brane, posnemalnike, gnojnične sesalke.

Umetna gnojila. Sprejemamo naročila za vagonске pošiljatve po najnižih cenah.

V nadrobni razprodaji imamo: 14/16% superfosfata, Tomažev žlindro, 40/42% katalijevo sol, amonijev sulfat, čilski soliter.

Kalijevo sol, zajamčeno 40/42 od sto, belo, drobno mleto iz naše zaloge lahko naročite:

za vipavski okraj: pri Kmetiski Posojilnici v Vipavi,

za bistrski okraj: pri Mlekarski Zadrugi v Trnovem,

za postojnski okraj: pri Kmetiski Hranilnici in posojilnici v Matenji vasi iz skladišča Mlekarnice na Prestranku.

SEMENSKI KROMPIR.

Tržaška kmetijska družba v Trstu, ki je glasom kr. dekreta od 24. avgusta t. l. dobila dovoljenje za uvoz semenskega krompirja iz Jugoslavije, vabi člane in zadruge, da čim prej prijavijo količino semenskega krompirja, ki ga nameravajo naročiti.

Ker moramo v kratkem sestaviti in predložiti pogodbo, bo družba sprejemala naročila do 10. novembra t. l.

Naročeni krompir se bo uvažal meseca februarja prihodnjega leta.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

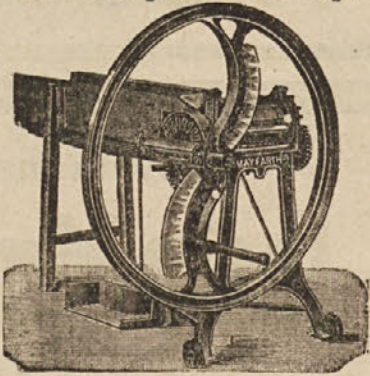
ulica Torreblanca št. 19, Tel. 44-39.

Krasno posestvo v Jugoslaviji

približno 187 hektarov, v arondiranem kompleksu, z vsemi potrebnimi zgradbami, živim in mrtvim inventarjem, prvovrstno zemljišče na obeh straneh glavne ceste, v bližini mesta, se prodaja pod jako ugodnimi pogoji v celoti ali v posameznih parcelah. Natančnejša pojasnila pri upravnistvu lista.

HIŠA nova z lepim vrtom via San Mauro pri državni železnici se prodaja. Naslov pri goriški upravi.

Kmetijski stroji

Slamorenice znamke «Mayfart» z verigami raznih velikosti. **Grozdne stiskalnice** (preše), grozdni mlinski znamke «Mayfart» in drugih znamk.

Gnojnične sesalke, pluzna telesa, travniške brane, mlečni posnemalniki itd.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

Ulica Torreblanca 19, in Raffineria 7. Telefon 44-39.

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“

TRST - Via Giuseppe Caprin St. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obuvale
cenó a vendar lepo,
ta bo pomislil malo,
ne kupil kar na slepo!

In šel bo k „FORCESSINU“,
ki v Trstu vsem od kraja
— ubožcu al' bogatnu —
najboljše čevlje daja ...

Čevlji za delo
L 48.—

Čevlji za delo
L 48.—

„Vedež“ za leto 1927

je izšel

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah

KRONE plačuje više kot vsi drugi

RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in
operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jeti-
nega vnetja vršcev.

ŠEPETAVEC MARIJA IDRIJA

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo priskega vipavskega in isrkega vina. Dobra domača kuhinja.

Razpolaga z dvoriščem za shrambo vozov in s hlevom za 30 glav živine.

Točna postrežba. Točna postrežba.

ZADRUGA ŽGANJEKUHE V DOLINI sprejema tropine in drugo sadje, proti plačilu 2 litra žganja za kvintal blaga. Ima v zalogi še nekaj tropinovca na prodaj.

Spomnite se „Šol. društva“!

„MUNDLOS“ šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAM“ in belgijske puške se vdohe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA — Piazza Cavour 9 — GORICA

Prva odlikov. tovarna in zaloga pohištva

Tvrda ustanovljena l. 1898. na Goriškem Tvrda ustanovljena l. 1898.

Gorica, ul. Carducci 14 (pr. Gosposka ulica)

50 spalnih in jedilnih sob na izbero od najnavadnejših do najbolj luksurjoznih. - Cene zmerne. - Solidna izdelava. Lastno izdelano pohištvo od najboljših profesionistov.

ANTON BREŠČAK

GORICA, Via Carducci 14 (prej Gosposka ul.)